

درامای ئاریا واقعی کۆمەنگای کوردیە یا دنیای نۆ زەینی دەرھینەر؟ ... ئاراز خدر:

زۆربە ی فیلمەکانمان لە هەولێ بەدناو کردن یا خۆشناو کردنی چین و توێژەکانی کۆمەل دان. ئەوەش لە ئایدیۆلۆژییەکی مارکسیستی یەو دە ئی کە بە پێی چینی کۆمەلایەتی بریار لە سەر کەسەکان دەدا. بۆ وینە سەر جەم بۆرژوا بە خراپ دادەنێ و بە گشتی کرێکار بە باش دەزانێ. فیلمسازەکانمان بە زۆری وەدوای هیندیک قەزاوێتی پێشوە عەدی کۆن بووی ئیکسپایەر دەکەون، بۆ وینە حاجی خراپن، ئارەقخۆر باشن، کوردییۆش بەد و بەد فەپ یان پلە نزم و فیتنەگیر و شتی وان و کەسی نیوهرپووت پاک و موحتەرەمن. ئەو بە جۆرێک دروست کردنی سیمبۆل و هیمایە کە لە گەل کارێکی هونەریی سەرکەوتوانە لێک دوورن.

کاتیک دەرھینەری فیلم بە پەیرەوی لە ئایدیۆلۆژییەکی دژە ئابین هیمایەکی نەگەتێف لە مەلای کورد دروست دەکا، فیلمەکە ی رەنگدانەو ی واقع نیه. دەرھینەر مەلا وەک چۆن هەیه نیشان نادا. ئەو حەز دەکا لە رینگای فیلمەو و بە کەلک وەرگرتن لە میدیای دەستەلآت شەرپیک دژی مەلا رابگەییئێ و مەلا ئاوا نیشان دەدا کە خۆی حەزی پێ دەکا. ئەویش بە گوێرە ی بوختانەکانی کە لە نۆ میشک و خەیاڵی هونەر مەندانە ی خۆی دایە نەک لە دنیای واقع دا. ئەو کە مارکس گوتوو یە دین وا بوو وا چوو، ئیتر قوتابییەکانی وەک تووتی ئەو شتە دووپاتە دەکەنەو. نابین کە مەلای کورد لە گەل ئەو قەشەیه کە مارکس بە پشتیوانی سەر مایە ی دەزانێ، جیاوازیی هەیه. هەر چەند ئیستا رۆشنبیران هەموو هەر نۆکەری سەر مایە دارین و ئیتر ئەو رەخنە یەش باوی نەماو.

رادە ی بە شداریی پیاوانی ئابینی لە خەبات و شۆرش لە میژووی مۆدیپرنی کوردستان دا واقعیکە کە بە چاوی دەرھینەری فیلمی ئاریا نابیندێ. چاوی دەرھینەر مەلای کورد هەر بەو چاوە دەبینێ کە مارکس قەشە ی کاتی خۆی پێ دیو. مارکسیش ئەگەر مەلا ئەحمەدی خانی، مەلای گەرە ی کویە، شیخ سەعید، شیخ عبیداللە، شیخ عبدالسلام، پێشەوا قازی محەممەد، مەلا مستەفا، مەلا محەممەدی دلگەیی، شیخ حسین شیخ کاکە حەمە ی هەزارکانی و هەزاران کەلە پیاوی وای ناسیایە تیئوری وای نە دەدا.

با هەموومان ئەژنۆی خەم لە باوہش بگرین بۆ هونەری فیلمی کوردی کە بە شیوہیەکی پۆپۆلیستی بە دەوری چەند لۆمە و لەقەمی باوی سەر زاران هی سەدە ی رابردوو دا دەخولیتەو و لە جیاتی وردبینییەکی هونەری و داھینان، خەریکی سازکردنی سیمبۆل لە چین و توێژەکانە بی ئەو ی توانای چوونە ناخ و قوولایی کەسایەتی تاکەکانی هەبی. هونەری فیلم دەبی شتیک ببینی کە بۆ خەلکی ئاسایی دینتی ئاستەمە. ئاستی نزم و لاوازی ئەو جۆرە فیلمە بۆ وینە لە زنجیرە ی رەشە ی پۆلیس دا دەبیندێ کە زیاتر سیمبۆلسازیی دەکا هەتا ئەو بەجیتە نۆ قوولایی بابەتەو.